

Provinciale Staten
T.a.v. de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

onderwerp
Afdoening toezegging nr. (Provinciale Staten),
inzake Toezegging nota beleggingen
Nazorgfonds.

kenmerk
19017895

behandeld door
R. Klaassen
+31 118 631387

verzonden

Middelburg, 9 juli 2019

Geachte voorzitter,

Wij hebben uw Staten in de vergadering van 7 juni 2019 een toezeggingen gedaan inzake het Provinciaal Fonds Nazorg Stortplaatsen Zeeland. Het betreft toezegging met nr. 174.

Toezegging nr. 174:

N.a.v. het Statenvoorstel "Jaarstukken 2018 Provinciaal Fonds Nazorg Stortplaatsen Zeeland": Ik zal u de nota over de werking van het Provinciaal Fonds Nazorg Stortplaatsen, die twee jaar geleden is toegezonden, nogmaals toezenden.

De nota waaraan is gerefereerd betrof een nota aan GS, geen Statenvoorstel. Deze nota is dus niet met u gedeeld. Hieronder treft u in grote lijnen de geactualiseerde inhoud van de betreffende GS-nota aan.

Nazorg Stortplaatsen

Op 1 april 1998 is in de Wet milieubeheer een regeling met betrekking tot de nazorg van operationele stortplaatsen in werking getreden. Dit wordt ook wel 'Leemtewet' genoemd en heeft betrekking op stortplaatsen die na 1 januari 1996 nog afval (hebben) ontvangen. Binnen Zeeland gaat het om twee stortplaatsen c.q. Leemtewetlocaties: de inmiddels gesloten stortplaats Koegorspolder bij Terneuzen en stortplaats Noord- en Midden-Zeeland bij Nieuwdorp welke in beheer is bij Indaver, een dochteronderneming van de Katoen Natie.

Op grond van de wet Milieubeheer is de provincie Zeeland organisatorisch, financieel en bestuurlijk verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg van stortplaatsen die binnen haar grondgebied vallen. Dit betekent dat de provincie vanaf het moment dat de stortplaats gesloten wordt verklaard, verantwoordelijk is voor de uitvoering van maatregelen die waarborgen dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor de het milieu veroorzaakt dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden geveerd, de grootst mogelijke bescherming bieden tegen die nadelige gevolgen.

De financiering van de nazorg vindt plaats uit de opbrengsten van de bij belastingverordening ingestelde heffingen opgelegd aan de stortplaatseigenaar. De opbrengsten van de heffing en de daarop te behalen rendementen worden gestort in een nazorgfonds dat door Gedeputeerde Staten wordt beheerd. De uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van de nazorg worden uit dit fonds gefinancierd. Op het moment van sluiting van een stortplaats wordt de definitieve aanslag door de Provincie opgelegd. De Provincie zal vanaf dat moment het onderhoud van de stortplaats eeuwigdurend uit dit fonds betalen.

Financieringsbeleid

Voor het financieringsbeleid wordt de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) gevolgd. Nadere uitwerking van de Wet FIDO is vastgelegd in de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). De wet FIDO verplicht decentrale overheden om overtollige middelen weg te zetten bij de schatkist, het zogenaamde schatkistbankieren. Voor nazorgfondsen is op deze

verplichting een uitzondering gemaakt, in artikel 3a van de Rullo. Hier is vastgelegd dat nazorgfondsen gelden mogen uitzetten in de vorm van beleggingen in aandelen en in onroerend goedfondsen, mits zeker wordt gesteld dat de hoofdsom, gecorrigeerd voor inflatie, ten minste aan het einde van dertig jaar intact is. Dit hoofdsombehoud dient te worden gerealiseerd door te investeren in obligaties of andere uitzettingen tegen rente, zoals deposito's. Op basis van de vastgelegde rekenregels betekent dit dat het nazorgfonds maximaal 58% van de nazorgmiddelen mag beleggen in aandelen.

De redenen van beleggen in aandelen zijn:

- Het lange termijnkarakter ("eeuwigdurend") van het nazorgfonds: historisch gezien geven beleggingen in aandelen op de lange termijn een hoger rendement dan deposito's;
- Het ontbreken van een liquiditeitseis gedurende een lange termijn;
- De rendementseis van minimaal 5%, samenhangend met de hoogte van de nazorgheffing.

Toelichting rendementseis:

Op moment van sluiten van een stortplaats wordt middels een definitieve aanslag met de exploitant van de stortplaats "afgerekend". Om te bepalen wat het bedrag is dat benodigd is om te kunnen voldoen aan alle eeuwigdurende verplichtingen uit hoofde van de nazorg, wordt het zgn. RINAS model gebruikt. Hiermee worden alle verwachte toekomstige uitgaven becijferd en "teruggerekend" naar het moment van sluiting van een stortplaats. Dit bedrag staat bekend als het doelvermogen van een stortplaats.

Bij het bepalen van het doelvermogen wordt rekening gehouden met rente-op-rente effecten. Als rekenrente voor het bepalen van het juiste doelvermogen wordt veelal 5% of 5,06% gehanteerd. Dit percentage is in het verleden ook geadviseerd door het IPO.

Het percentage van 5% komt overeen met de rekenregels uit de Rullo, waar wordt uitgegaan van een rendement van 5%, inclusief inflatie van 2%, om te bepalen welk deel van de portefeuille van het nazorgfonds ten minste in obligaties moet worden geïnvesteerd.

Beleggingsbeleid nazorgfonds

In de Statenvergadering van 28 juni 2002 is het Reglement Fonds Stortplaatsen Provincie Zeeland vastgesteld. De Provincie Zeeland heeft voor het nazorgfonds gekozen om de beleggingsmix als volgt vast te stellen:

- Aandelen: maximaal 40%;
- Vastrentende waarden: minimaal 60%.

Het minimaal beoogde rendement bedraagt 5%. Bij de beleggingen wordt door de Provincie aan het nazorgfonds de hoofdsom en een meerjarig rendement van 5% gegarandeerd. Eventuele tekorten in het fonds komen ten laste van de algemene middelen van de Provincie, rendementen boven de 5% komen ten gunste van de algemene middelen van de Provincie.

Voor het Nazorgfonds wordt een aparte administratie gevoerd binnen de Provincie. Provinciale Staten stellen jaarlijks de begroting en jaarrekening vast. Bij de jaarrekening wordt o.a. gerapporteerd over de behaalde beleggingsresultaten.

(Huidige) Beleggingsportefeuille nazorgfonds

Een deel van het vermogen, ongeveer 24% van in totaal ongeveer € 12,7 miljoen, van het nazorgfonds is ondergebracht in een beleggingsproduct van de ASN Bank. ASN financiert en belegt alleen in toekomstgerichte bedrijven, sectoren en landen met respect voor mens, dier en natuur. De overige 76% van de middelen van het Nazorgfonds zijn ondergebracht in rekening courant bij de Provincie. De stand van het fonds per 1 juli 2019 is als volgt:

Rekening courant Provincie Zeeland	€ 9.692.627
Aandelenfonds ASN Duurzaam AF	€ 3.047.963
Totaal	€ 12.740.590

Verkoop of aanhouden van de aandelen

Tot 2017 was de waarde van de aandelen zo sterk opgelopen dat de vraag rees of de aandelen in het ASN duurzaam aandelen fonds nog langer aangehouden moesten worden of dat het verstandiger was om deze te verkopen.

In 2017 is aan GS voorgelegd: verkopen of aanhouden aandelen ASN aandelenfonds. Hieronder worden cursief de overwegingen en het advies uit de nota van 2017 weergegeven.

*“**Verkoop** van de aandelen tegen de huidige koers levert het Nazorgfonds een koerswinst op. Het jaarlijkse rendement boven de 5%, het zogenaamde overrendement, is afgelopen jaren al verwerkt in het resultaat van de Provincie. Het totale overrendement over de periode 2012 tot en met 2016 bedroeg afgerond € 900.000.*

De Provincie staat garant voor de hoofdsom en jaarlijks een gegarandeerd rendement van 5%. Dat betekent dat de Provincie bij de verkoop van de aandelen vanaf dat moment geen koersverliezen hoeft te compenseren.

De opbrengst van de verkoop wordt toegevoegd aan de rekening courant verhouding. De Provincie vergoedt nu jaarlijks 5% over het saldo van de rekening courant verhouding per 1 januari van ieder jaar. Deze vergoeding gaat vanaf het moment van verkoop omhoog met 5% over de opbrengst (ongeveer € 2,7 miljoen) van de verkoop van de aandelen. Dat komt neer op een jaarlijkse extra rentevergoeding van ongeveer € 130.000 structureel. Deze stijging van de lasten vergt overigens voorsnog geen begrotingswijziging van het provinciale budget rentelasten, door de alsmaar dalende geldmarktrente is ruimte deze kosten te dragen binnen het huidige meerjarige budget.

Er zijn bij verkoop liquide middelen aanwezig om de kosten te betalen die vanaf 2018 benodigd zijn voor de nazorg met betrekking tot de stortplaats Koegorspolder. Als er geen aandelen verkocht worden moet de provincie deze middelen lenen. De kosten worden ten laste gebracht van de rekening courant verhouding met het nazorgfonds.

***Aanhouden** van de aandelen heeft als voordeel dat er geprofiteerd kan worden van mogelijke koersstijgingen. Het rendement op de ASN aandelen is tot op heden, over de totale looptijd, hoger dan het gegarandeerde 5%. Dit rendement wordt gezien de lage rentestanden niet gehaald op een korte of lange termijn deposito. Historisch gezien geven beleggingen in aandelen op de lange termijn een hoger rendement dan deposito's zeker nu de rentestanden op zowel korte als lange termijn laag staan.*

De hoogte van de rekening courantverhouding tussen het Nazorgfonds en de Provincie stijgt niet bij het aanhouden van de aandelen. Aanhouden van de aandelen heeft, afgezien van de koersontwikkeling, geen invloed op de hoogte van de rekening courant verhouding en de vergoeding van de 5% over het saldo van de rekening courant.

Er is geen financiële noodzaak de aandelen te verkopen. De kosten die gemaakt worden voor de nazorg van de Koegorspolder worden betaald door de provincie en ten laste van de rekening courantverhouding geboekt.

Bij de vaststelling van het Reglement Fonds Stortplaatsen Provincie Zeeland heeft een aantal partijen in Provinciale Staten de wens uitgesproken om binnen de vastgestelde beleggingsmix duurzaam te beleggen. Door de aandelen aan te houden wordt invulling gegeven aan deze wens.

Advies

Met het nazorgfonds dient de financiering van de eeuwigdurende nazorg van de gesloten stortplaatsen te worden gerealiseerd. Het nazorgfonds heeft een (hele) lange beleggingshorizon en neemt een uitzonderingspositie in het wettelijk kader. Het nazorgfonds mag afwijken van schatkistbankieren en meer risico nemen dan de provincie door deels te beleggen in aandelen. Onze strategie is gebaseerd op "buy and hold". Dit houdt in dat deze aandelen door de economische cyclus aangehouden worden. De gedachte is dat, ondanks de risico's die gepaard gaan met aandelen, aandelen op lange termijn meer in waarde stijgen dan andere vormen van uitzettingen.

Ondanks de langdurige economische crisis, die ook de Provincie heeft geraakt op het gebied van aandelen, heeft het fonds prima geredeneerd. Het gemiddelde rendement van de ASN aandelen bedroeg de afgelopen 5 jaar 15% per jaar. Het jaarlijkse rendement boven de 5% is teruggevloeid naar de Provincie. Het kan zijn dat de koersen op enig moment dalen en de Provincie daardoor extra kosten heeft ten laste van de algemene middelen, maar dit mogelijke nadeel lijkt niet op te wegen tegen het rendement op de lange termijn.

Er is nu, afgezien van het risico op mogelijke koersdalingen, geen aanleiding om de aandelen in het ASN duurzaam Aandelenfonds te verkopen. Het voorstel is dan ook om de aandelen vooralsnog niet te verkopen maar aan te houden. Uiteraard houden wij u op de hoogte van (koers) ontwikkelingen met betrekking tot deze aandelen. Als deze ontwikkelingen aanleiding geven om te handelen komen wij hierop direct bij u terug”.

Periode na vaststelling nota aan GS

In 2017 is meer rendement (€ 179.616) gerealiseerd dan het benodigde rendement, het jaar 2018 had een lager rendement dan de benodigde 5% van € 419.118. Per peildatum 19 juni 2019 zijn de cijfers als volgt:

Rendement over de laatste 5 jaren:	8,73%
Rendement 2019:	13,5% (1-1-2019: € 100,26 – 19-6-2019: € 113,79)

Hieruit blijkt dat het aandelenfonds over de afgelopen jaren meer heeft opgebracht dan de noodzakelijke 5%.

Afgezet tegen de marktrente van 0% is er geen aanleiding om uit beleggingen te stappen. De verwachting is dat de rente nog lang laag blijft.

Voor het deel van het vermogen dat in rekening courant wordt aangehouden (€ 9,7 miljoen per 1 juli 2019) geldt dat dit met de huidige lage rentestand de provincie jaarlijks 5% kost omdat dat het rendement is dat het Nazorg moet maken en wordt gegarandeerd door de Provincie. Binnen de vastgestelde beleggingsmix is ruimte om een groter deel van het vermogen om te zetten in aandelen tlv de rekening courant verhouding.

Wij zouden graag in de auditcommissie van gedachten wisselen om eventueel de belegging in (duurzame) aandelen uit te breiden met € 1 mln. Met de huidige rentestand en met een gemiddeld rendement van 5% zou dat een besparing op kunnen leveren van € 50.000 structureel.

Wij beschouwen de toezegging nr. 174 hiermee als afgedaan en verzoeken u deze van de toezeggingenlijst af te voeren.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter.

A.W. Smit, secretaris.